

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Om det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om etableringslån for unge landbrugere skal jeg sige ganske kort, at det må erkendes, at for de unge landmænd, der overtager et landbrug, er de nuværende låneforhold et stort problem på grund af den høje rente. Derfor kan man have megen sympati for tankerne om en etableringslåneordning. Men da det er mig bekendt, at man i landbokommissionen også arbejder med disse problemer, finder jeg det naturligt, at man venter med dette spørgsmål, til kommissionen er færdig med sit arbejde, så vi kan få en mere samlet drøftelse af landbrugets fremtidige forhold.

Finansministeren (Poul Hansen): Da det andet af de fremsatte forslag til folketingsbeslutning, forslaget om ændring i retten til at bringe underskud ved driften af landbrugsejendomme til fradrag i anden erhvervsindtægt, hører under mit område, må jeg jo gøre et par bemærkninger herom. Det skal kun blive nogle ganske få bemærkninger, idet jeg finder, at forslaget først og fremmest er egnet til nærmere udvalgsbehandling.

Jeg kan sige, at over for forslaget sigte er regeringen sympatisk stemt. I den tidligere regering, hvori den ærede forslagsstillers parti jo var repræsenteret, var dette problem taget op til behandling, og jeg kan godt sige, at det blev genstand for en særdeles grundig behandling. Vi kom til det resultat dengang, at det ikke var praktisk muligt at nå frem til en regel som den, det ærede medlem med sit forslag sigter på. Derfor måtte vi opgive at føre sagen videre på det tidspunkt. Jeg skal naturligvis ikke afvise, at der ved en videre behandling af forslaget kan findes veje, som vi dengang ikke var opmærksomme på, og vi skal derfor fra finansministeriets side gerne stå til rådighed med de oplysninger o. s. v., som vi er i stand til at fremskaffe til det udvalgsarbejde, jeg for min del går ud fra bliver resultatet af behandlingen her i dag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kirkegaard): Jeg vil begynde med at sige de to højtærede ministre tak for en i hvert fald forholdsvis velvillig indstilling til de to forslag til folketingsbeslutning, som jeg på

mit partis vegne har fremsat, og som jeg yderligere skal gøre et par bemærkninger om her.

Det første af de to forslag går ud på at tilvejebringe en låneordning, der kun står åben for unge landmænd, der etablerer sig som selvstændige landbrugere for første gang. Det vil sige, at finder de på senere f. eks. at købe en større ejendom, må de selv klare det økonomiske problem.

Når forslaget stilles, er det ikke fordi jeg i og for sig mener, at landbruget som erhverv betragtet er fattigt. Det vil vist nok ingen finde på at sige. Af de statistiske oplysninger, som jeg lettest kan få adgang til — de er udgivet af De samvirkende danske Landboforeninger — fremgår det, at alle vore landbrugsbedrifter tilsammen har en handelsværdi på ca. 29 milliarder kr. Af disse værdier er kun 40-42 pct. belånt. Der kan foretages forskellige udregninger, men resten ejer landbruget ubehæftet; denne del er altså landbrugets egenkapital. Sagt på en mere konkret måde er en almindelig, ikke særlig stor bondegård til 300.000 kr. i gennemsnit belånt med 120.000 kr. De 180.000 kr. er ejerens egne penge. Ingen vil finde på at sige, at gennemsnitslandmandens stilling er dårlig. Hvis ingen var ringere stillet end han, var det ikke nødvendigt at fremsætte dette forslag.

Gælden fordeler sig imidlertid uundgåeligt højst forskellig på det samme antal landejendomme. Nogle landmænd, som har ejet en ejendom i en længere årrække, er så dygtige, at de har en helt gældfri gård, nogle måske dertil penge i banken, medens unge landmænd, der lige har købt, kan tænkes at have en gældsprocent, der nærmer sig 90, og med den høje rente, vi har for tiden, er en så stor gæld en umådelig belastning. Hvis en sådan ung mand får et bare mindre tilbageslag i indtægterne, er han straks ude for meget betydelige økonomiske vanskeligheder. Han er i krise, som det hedder.

Jeg har tidligere, da forslaget blev fremsat, nævnt, at man sjældent ser en gård til en pris, som den kan forrente i den stand, hvori den er ved overtagelsen. Det er snarere sådan, at sælgeren får den pris, som ejendommen i løbet af nogle år kan blive værd i en dygtig mands besiddelse. Sælgeren tager fortjenesten, medens den unge